നിരാകരണപത്രം

(Disclaimer)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

2021_8_875_894

2

മിതേഷ് കുമാർ ജെ. ഷാ

v.

കർണാടക സംസ്ഥാനം & മറ്റുള്ളവർ

(ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 1285/2021)

ഒക്ടോബർ 26, 2021

ജസ്റ്റിസ് എസ്. അബ്ദുൾ നസീർ, ജസ്റ്റിസ് കൃഷ്ണ മുരാരി.

ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടം, 1973-ലെ വകുപ്പ് 482 - രണ്ടാം എതിർകക്ഷി അപ്പീൽവാദിക്ക് എതിരെ അപ്പീൽവാദി-ബിൽഡർ കമ്പനി, എതിർകക്ഷിയുമായി ഉണ്ടാക്കിയ കരാറുകൾക്ക് വിരുദ്ധമായി തങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ടിയിരുന്നതിലും കൂടുതൽ ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റുവെന്ന് ഒരു പരാതി നൽകി - അപ്പീൽവാദി ഹൈക്കോടതിയിൽ സമർപ്പിച്ച 482-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള അപേക്ഷ തള്ളി - അതിനാൽ ഈ അപ്പീൽ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടു - വിധി ; ഈ കേസിൽ, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി ആരോപിക്കുന്നതുപോലെ അപ്പീൽവാദികൾ വഞ്ചനാപരമായോ മനഃപൂർവ്വമോ അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിൽക്കാൻ ശ്രമിച്ചതായി വസ്തുതകൾ കാണിക്കുന്നില്ല - ഒരു സംഭവത്തിൽ സിവിൽ, ക്രിമിനൽ സ്വഭാവമുള്ള തർക്കങ്ങൾ ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യതയുണ്ടെന്നതിൽ സംശയമില്ല, ഓരോന്നും മറ്റൊന്നിനെ ആശ്രയിക്കാതെ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാനും കഴിയും -ഈ കേസിൽ, ഒരു ക്രിമിനൽ കേസ് ഒരു സിവിൽ കേസിനൊപ്പം നിലനിൽക്കുമോ എന്നതായിരുന്നില്ല പ്രധാനമായും പരിഗണിക്കേണ്ടിയിരുന്നത്. മറിച്ച്, ഒരു ക്രിമിനൽ കേസിനുള്ള പ്രസക്തമായ ഘടകങ്ങൾ പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടോ എന്നതായിരുന്നു - ലഭ്യമായ വസ്തുതകൾ പ്രകാരം, ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചനയോ വഞ്ചനയോ നടത്തിയെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്ന ഒരു കേസും ഇവിടെ നിലനിൽക്കുന്നില്ല - ഈ തർക്കത്തെ പരമാവധി ഒരു കരാർ ലംഘനം എന്ന് മാത്രമേ വിശേഷിപ്പിക്കാൻ കഴിയൂ - കേവലം ഒരു കരാർ ലംഘനം മാത്രം കൊണ്ട് ഒരു വഞ്ചനക്കുറ്റത്തിന് ക്രിമിനൽ നടപടികൾക്ക് കാരണമാകില്ല - ഇടപാടിന്റെ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ, അതായത് കുറ്റം നടന്നുവെന്ന് പറയുന്ന സമയത്ത്, വഞ്ചനാപരമായതോ സത്യസന്ധമല്ലാത്തതോ ആയ ഒരു ഉദ്ദേശ്യം ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ മാത്രമേ ക്രിമിനൽ നടപടികൾക്ക് സാധ്യതയുള്ളൂ - അതിനാൽ, ഈ കുറ്റകൃത്യത്തിന്റെ കാതൽ ക്രിമിനൽ ഉദ്ദേശ്യമാണ് - ഈ തത്വം ഈ കേസിന്റെ വസ്തുതകൾക്ക് ബാധകമാക്കിയപ്പോൾ, ഇന്ത്യൻ

ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പുകൾ 405, 419, 420 എന്നിവ പ്രകാരമുള്ള വഞ്ചനാപരമായതോ സത്യസന്ധമല്ലാത്തതോ ആയ ഉദ്ദേശ്യം ഉണ്ടായിരുന്നെന്ന പ്രധാന ഘടകം നിലനിൽക്കുന്നില്ലെന്ന് കണ്ടെത്തി - അതിനാൽ, അപ്പീൽവാദിക്കെതിരെ ആരംഭിച്ച ക്രിമിനൽ നടപടികൾ റദ്ദാക്കിയിരിക്കുന്നു.

നിയമനടപടികളുടെ ദുരുപയോഗം - സിവിൽ തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകുന്നത്, സിവിൽ കേസിനേക്കാൾ വേഗത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന പരിഹാരം നേടാൻ വേണ്ടിയാണ് - ഇത്തരം ഒരു പ്രവർത്തി നിയമനടപടികളുടെ ദുരുപയോഗമാണ്, ഇത് പൂർണ്ണമായും നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ് - ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടം, 1973 - വകുപ്പ് 482

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട്, കോടതി :

വിധിച്ചു ; 1.1 അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെയുള്ള പരാതി ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചനയും വഞ്ചനയും ഉൾപ്പെടുന്ന കുറ്റകൃത്യങ്ങളാണ്. ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 405 അനുസരിച്ച്, ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചന എന്നാൽ, സത്യസന്ധമല്ലാത്ത ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ, മറ്റൊരാളുടെ വസ്തുവകകൾ സ്വന്തം ആവശ്യത്തിനായി ദുരുപയോഗം ചെയ്യുകയോ മാറ്റിയെടുക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതാണ്. അതുപോലെ, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 415 പ്രകാരം നിർവചിച്ചിട്ടുള്ള വഞ്ചന എന്ന കുറ്റകൃത്യത്തിന് ഒരു വഞ്ചനാപരമായ അല്ലെങ്കിൽ സത്യസന്ധമല്ലാത്ത ഉദ്ദേശ്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഇത് മറ്റൊരു കക്ഷിയെ ഒരു പ്രത്യേക വ്യക്തിക്ക് ഏതെങ്കിലും വസ്തുവകകൾ കൈമാറാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ളതാണ്. ഈ രണ്ട് വകുപ്പുകളും, ഈ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് പോലും, 'സത്യസന്ധമല്ലാത്ത ഉദ്ദേശ്യം' ഒരു മുൻവ്യവസ്ഥയായി വ്യക്തമായി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. അതിനാൽ, കക്ഷികൾ ഉന്നയിച്ച പ്രസക്തമായ വാദങ്ങൾ വിലയിരുത്തുന്നതിന്, അപ്പീൽവാദികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഒരു സത്യസന്ധമല്ലാത്ത അല്ലെങ്കിൽ വഞ്ചനാപരമായ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായിരുന്നോ എന്ന ചോദ്യം പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. [ഖണ്ഡിക 28] [888-C-E]

1.2 ഈ വസ്തുതകൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വിലയിരുത്തുമ്പോൾ, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി വാദിച്ചതുപോലെ, അപ്പീൽവാദികൾ വഞ്ചനാപരമായോ മനഃപൂർവമോ അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിൽക്കാൻ ശ്രമിച്ചുവെന്ന് ഒരു കാരണവശാലും അനുമാനിക്കാൻ കഴിയില്ല. ജി.പി.എ. റദ്ദാക്കിയതിന് ശേഷം, കക്ഷികൾ

തമ്മിലുള്ള തർക്കം പരിഹരിക്കുന്നതിനായി 2016 മാർച്ച് 2-ന് ആദ്യം ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചത് അപ്പീൽവാദികളാണ്. ഇതിന് മറുപടിയായി, 2016 മാർച്ച് 9-ന് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി തൻ്റെ എതിർപ്പുകൾ രേഖാമൂലം സമർപ്പിച്ചു. 2016 മാർച്ച് 29-നാണ് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി, ക്രൈം നമ്പർ 185/2016 പ്രകാരമുള്ള എഫ്.ഐ.ആർ. അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ ഫയൽ ചെയ്തത്. കൂടാതെ, അപ്പീൽവാദികൾ വിറ്റ നാല് അധിക ഫ്ലാറ്റുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തൻ്റെ ആവശ്യം സിവിൽ നടപടികളിൽ പിന്തുടരുന്നതിനായി രണ്ടാം എതിർകക്ഷി പിൻവലിക്കുകയും ചെയ്തു. [ഖണ്ഡിക 35] [889-F-H]

1.3 ഒരു വസ്തുത സിവിൽ, ക്രിമിനൽ സ്വഭാവമുള്ള തർക്കങ്ങൾക്ക് കാരണമാവുകയും, ഓരോന്നും മറ്റൊന്നിനെ ആശ്രയിക്കാതെ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയുകയും ചെയ്യുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല. ഈ കേസിൽ, ഒരു ക്രിമിനൽ കേസ് ഒരു സിവിൽ കേസിനൊപ്പം നിലനിൽക്കുമോ എന്നതായിരുന്നില്ല യഥാർത്ഥത്തിൽ പരിഗണിക്കേണ്ട ചോദ്യം. മറിച്ച്, ക്രിമിനൽ കേസിനുള്ള പ്രസക്തമായ ഘടകങ്ങൾ പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടോ എന്നതായിരുന്നു. വസ്തുതകൾ അനുസരിച്ച്, ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചനയോ വഞ്ചനയോ നടത്തിയെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്ന ഒരു കേസ് ഇവിടെ നിലനിൽക്കുന്നില്ല. ഇരു കക്ഷികളും തമ്മിലുള്ള തർക്കത്തെ പരമാവധി ഒരു കരാർ ലംഘനം എന്ന് മാത്രമേ വിശേഷിപ്പിക്കാൻ കഴിയൂ. [ഖണ്ഡികകൾ 37, 38] [890-B-D]

2. ഹൃദയ രഞ്ജൻ പ്രസാദ് വർമ്മയും മറ്റുള്ളവരും v. ബീഹാർ സംസ്ഥാനം എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചത്, കേവലം ഒരു കരാർ ലംഘനം മാത്രം വഞ്ചനാക്കുറ്റത്തിന് ക്രിമിനൽ നടപടികൾക്ക് കാരണമാകില്ല എന്നാണ്. വഞ്ചനാപരമായതോ സത്യസന്ധമല്ലാത്തതോ ആയ ഉദ്ദേശ്യം ഇടപാടിൻ്റെ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ, അതായത് കുറ്റം നടന്നുവെന്ന് പറയുന്ന സമയത്ത്, തെളിയിച്ചാൽ മാത്രമേ ക്രിമിനൽ നടപടികൾക്ക് സാധ്യതയുള്ളൂ. അതിനാൽ, ക്രിമിനൽ ഉദ്ദേശ്യമാണ് ഈ കുറ്റകൃത്യത്തിൻ്റെ കാതൽ. ഈ തത്വം ഈ കേസിൻ്റെ വസ്തുതകളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പുകൾ 405, 419, 420 എന്നിവ പ്രകാരമുള്ള വഞ്ചനാപരമായതോ സത്യസന്ധമല്ലാത്തതോ ആയ ഉദ്ദേശ്യം ഉണ്ടായിരുന്നെന്ന പ്രധാന ഘടകം നിലനിൽക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ, ഈ കേസിൽ കോടതിയുടെ ഇടപെടൽ അനിവാര്യമാണ്. [ഖണ്ഡികകൾ 39, 40] [890-E-H; 891-A-B]

ഹൃദയ രഞ്ജൻ പ്രസാദ് വർമ്മയും മറ്റുള്ളവരും v. ബീഹാർ സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും (2000) 4 SCC 168: [2000] 2 SCR 859 - ആശ്രയിച്ചു.

3. അപ്പീൽവാദികൾക്ക് എതിരെ വഞ്ചനാപരമായതോ സത്യസന്ധമല്ലാത്തതോ ആയ ഉദ്ദേശ്യം ഉണ്ടായിരുന്നെന്ന് തെളിയിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഈ തർക്കം തീർച്ചയായും സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ള കാര്യങ്ങളാണ് ഉൾക്കൊള്ളുന്നത്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ രണ്ടാം എതിർകക്ഷി ഒന്നിലധികം സിവിൽ കേസുകൾ ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ നിറം നൽകത്തക്കവിധം ഇതിനെ വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഒരു സിവിൽ തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകാൻ ഇവിടെ ശ്രമം നടന്നിട്ടുണ്ട്. സിവിൽ തർക്കവുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോൾ, ഒരു ക്രിമിനൽ കേസിൽ ലഭിക്കുന്ന വേഗത്തിലുള്ള പരിഹാരം നേടുന്നതിനായി ഒരു സിവിൽ തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകുന്നതിനോട് ഈ കോടതി പല സന്ദർഭങ്ങളിലും വിയോജിപ്പ് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു നീക്കം നിയമനടപടികളുടെ ദുരുപയോഗമല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല, അത് പൂർണ്ണമായും നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്. [ഖണ്ഡികകൾ 41, 45, 47] [891-B-C; 893-F; 894-C-D]

എം/എസ് ഇന്ത്യൻ ഓയിൽ കോർപ്പറേഷൻ v. എം/എസ്. എൻ.ഇ.പി.സി. ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ (2006) 6 SCC 736: [2006] 3 Suppl. SCR 704; ജി. സാഗർ സൂരിയും മറ്റുള്ളവരും v. ഉത്തർപ്രദേശ് സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും (2000) 2 SCC 636: [2000] 1 SCR 417; ഹരിയാന സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും v. ചൗധരി ഭജൻ ലാലും മറ്റുള്ളവരും (1992) SCC (Cri) 426; രൺധീർ സിംഗ് v. ഉത്തർപ്രദേശ് സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും 2021(12) SCALE 55 - ആശ്രയിച്ചു.

പ്രൊഫ. ആർ.കെ. വിജയസാരഥി & മറ്റുള്ളവർ v. സുധ സീതാറാം & മറ്റുള്ളവർ (2019) SCC Online SC 208; കർണാടക സംസ്ഥാനം v. എം. ദേവേന്ദ്രപ്പ & മറ്റുള്ളവർ (2002) 3 SCC 89: [2002] 1 SCR 27; പ്രീതി സറഫ് & മറ്റുള്ളവർ v. NCT ഓഫ് ഡൽഹി സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും 2021 SCC Online SC 206; ശ്രീ കൃഷ്ണ ഏജൻസീസ് v. ആന്ധ്രാപ്രദേശ് സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും (2009) 1 SCC 69: [2008] 16 SCR 20 - പരാമർശിച്ചു.

2021_8_875_894

6

കേസ് ലോ റഫറൻസ്

[2002] 1 SCR 275 - പരാമർശിച്ചു - ഖണ്ഡിക 19

[2008] 16 SCR 20 - പരാമർശിച്ചു - ഖണ്ഡിക 22

[2000] 2 SCR 859 - ആശ്രയിച്ചു - ഖണ്ഡിക 39

[2006] 3 Suppl. SCR 704 - ആശ്രയിച്ചു - ഖണ്ഡിക 41

[2000] 1 SCR 417 - ഖണ്ഡിക 43-ൽ ആശ്രയിച്ചു.

ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ അധികാരിത
(ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 2021 ലെ 1285)

ബെംഗളൂരുവിലെ കർണാടക ഹൈക്കോടതിയുടെ 13.08.2019-ലെ ക്രിമിനൽ ഹർജി നമ്പർ 2016 ലെ 2691 ലെ വിധിന്യായത്തിനും ഉത്തരവിനും എതിരായ അപ്പീൽ.

അപ്പീൽവാദികൾക്ക് വേണ്ടി: ശൈലേഷ് മാടിയൽ, സുധാംശു പ്രകാശ്, മിസ്. രാഖി എം., വൈഭവ് സബർവാൾ, മിസ്. ശ്രുതി അയ്യർ, മിസ്. നേഹ ജെയിൻ.

എതിർകക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി: വി. എൻ. രഘുപതി, എം.ഡി. അഫ്സൽ അൻസാരി.

കോടതിയുടെ വിധി പ്രസ്താവിച്ചത് ജസ്റ്റിസ് കൃഷ്ണ മുരാരി ആണ്.

1. അനുമതി നൽകിയിരിക്കുന്നു.

2. അപ്പീൽവാദികൾ ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ (ഇനിമുതൽ 'CrPC') വകുപ്പ് 482 പ്രകാരം സമർപ്പിച്ച ക്രിമിനൽ ഹർജി നമ്പർ 2016 ലെ 2691 ൽ കർണാടക ഹൈക്കോടതി 13.08.2019-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച വിധിന്യായത്തിനും ഉത്തരവിനും എതിരായാണ് ഈ അപ്പീൽ നൽകിയത്. അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 420-ഉം 34-ഉം ചേർത്ത് ചുമത്തിക്കൊണ്ട് 29.03.2016-ന് രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത എഫ്.ഐ.ആർ. നമ്പർ 185/2016 റദ്ദാക്കാനും, അതുപോലെ ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 34 മായി ചേർത്തുവായിക്കുന്ന വകുപ്പുകൾ 406, 419, 420, എന്നിവ പ്രകാരം അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ 29.03.2017-ന് ചാർജ് ഷീറ്റ് സമർപ്പിച്ചതിനെ തുടർന്ന് വിചാരണയ്ക്കായി ബെംഗളൂരുവിലെ ആറാമത്തെ അഡീഷണൽ സി.എം.എം. കോടതിയിൽ നിലവിലുള്ള സി.സി. നമ്പർ 20609/2017 റദ്ദാക്കാനും വേണ്ടിയാണ് ഈ ഹർജി സമർപ്പിച്ചിരുന്നത്. ഹൈക്കോടതി മേൽപ്പറഞ്ഞ ഹർജി തള്ളിക്കൊണ്ടാണ് തർക്കിത ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചത്.

3. ഈ അപ്പീൽ ഈ കോടതിയിൽ നിലനിൽക്കെ, ഒന്നാം അപ്പീൽവാദി മരണപ്പെട്ടതിനാൽ 29.09.2021-ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് നീക്കം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ, 'അപ്പീൽവാദികൾ' എന്ന പദം രണ്ടാം അപ്പീൽവാദിയെ മാത്രം ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

വസ്തുതകൾ

4. 2013 ഓഗസ്റ്റ് 7-ന് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി, അപ്പീൽവാദികളുടെ ഡയറക്ടർമാരായിട്ടുള്ള രാംരാജേശ്വരി ബിൽഡ്കോൺ പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ് (ഇനിമുതൽ 'ബിൽഡർ കമ്പനി' എന്ന് പറയുന്നു) എന്ന കമ്പനിയുമായി ഒരു സംയുക്ത വികസന കരാറിൽ (Joint Development Agreement - JDA) ഒപ്പുവെച്ചു. ഈ കരാർ പ്രകാരം ഒരു പ്രത്യേക ഭൂമിയിൽ ഒന്നുകിൽ പൂർണ്ണമായും റെസിഡൻഷ്യൽ അപ്പാർട്ട്മെന്റുകളോ അല്ലെങ്കിൽ റെസിഡൻഷ്യൽ അപ്പാർട്ട്മെന്റുകളും കൊമേഴ്സ്യൽ കോംപ്ലക്സും ചേർന്നതോ ആയ ഒരു പദ്ധതി വികസിപ്പിക്കാനായിരുന്നു ധാരണ. ഈ കരാറിന് പിന്നാലെ അതേ തീയതിയിൽ തന്നെ ഒരു പൊതു മുക്ത്യാർനാമ (General Power of Attorney - GPA) കൂടി ഒപ്പുവെച്ചു. അതിനുശേഷം, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി അപ്പീൽവാദികളുമായി ഒരു അനുബന്ധ കരാറിലും ഏർപ്പെട്ടു. ഈ കരാറിൽ

അവിഭക്ത സ്ഥലത്തിലും (undivided area) പൂർത്തിയാക്കിയ കെട്ടിടത്തിന്റെ മൊത്തം വിസ്തൃതിയിലും (super built up area) അവരവരുടെ ഓഹരി എത്രയാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നു.

5. തുടർന്ന്, 2015 ഫെബ്രുവരി 19-ന് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി ബിൽഡർ കമ്പനിയുമായി ഒരു ധാരണാപത്രം ഒപ്പുവെച്ചു. ഈ ധാരണാപത്രം പ്രകാരം, രണ്ടാം എതിർകക്ഷിയുടെ ഓഹരിയിലുള്ള അവിഭക്ത സ്ഥലത്തിലും പൂർത്തിയാക്കിയ കെട്ടിടത്തിന്റെ മൊത്തം വിസ്തൃതിയിലുമായി 8000 ചതുരശ്ര അടി വിൽക്കാൻ കമ്പനിയെ അധികാരപ്പെടുത്തി. റെലിഗെയർ ഫിൻവെസ്റ്റ് ലിമിറ്റഡ് എന്ന സ്ഥാപനത്തിൽ നിന്ന് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി എടുത്ത വായ്പയുടെ ഭാഗികമായ തിരിച്ചടവിന് വേണ്ടിയാണ് ഈ ധാരണാപത്രം ഉണ്ടാക്കിയത്. ഈ ധാരണാപത്രം അനുസരിച്ച്, അപ്പീൽവാദികൾ ഓരോ ഫ്ലാറ്റിനും 40,00,000/- രൂപ വീതം അടച്ച് 15 ഫ്ലാറ്റുകൾക്ക് നിരാക്ഷേപ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് (NOC) വാങ്ങണമായിരുന്നു.

6. ഈ ഘട്ടത്തിൽ അപ്പീൽവാദികൾ വാദിക്കുന്നത്, റെലിഗെയർ ഫിൻവെസ്റ്റ് ലിമിറ്റഡിന് നൽകിയ പണം, തങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ടിയിരുന്നതിലും അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റുകൊണ്ട് ക്രമീകരിക്കാൻ വാക്കാലുള്ള ധാരണയുണ്ടായിരുന്നു എന്നാണ്. അതായത്, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി എടുത്ത വായ്പയുടെ ഭാഗികമായ തിരിച്ചടവിന് പകരമായി, 8000 ചതുരശ്ര അടി അധികമായി കമ്പനിയുടെ ഓഹരിയായി നൽകാൻ ധാരണയുണ്ടായിരുന്നു.

7. ഒടുവിൽ, രണ്ടാം എതിർകക്ഷിയുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം, പ്രസ്തുത ബിൽഡർ കമ്പനി രണ്ടാം എതിർകക്ഷിയുടെ മകൾക്കും മരുമകനും വേണ്ടി 202, 203 എന്നീ ഫ്ലാറ്റുകളുടെ വിൽപ്പനക്കരാർ ഉണ്ടാക്കി. പിന്നീട് 2015 ഓഗസ്റ്റ് 27-ന് ശ്രീമതി യശോദ സുന്ദരരാജൻ എന്നയാൾക്ക് 301-ാം നമ്പർ ഫ്ലാറ്റിന്റെ വിൽപ്പനക്കരാറും കമ്പനി ഉണ്ടാക്കി.

8. തുടർന്ന്, 2015 ഫെബ്രുവരി 19-ലെ ധാരണാപത്രം അനുസരിച്ച് കമ്പനിക്ക് ലഭിച്ച 8000 ചതുരശ്ര അടിയിൽ നിന്ന് 6821 ചതുരശ്ര അടി വിസ്തീർണ്ണമുള്ള മേൽപ്പറഞ്ഞ ഫ്ലാറ്റുകൾക്ക് വിൽപ്പനക്കരാർ ഉണ്ടാക്കാനും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാനും കമ്പനി ഒരു ഇമെയിൽ വഴി രണ്ടാം എതിർകക്ഷിയെ അറിയിച്ചു. കൂടാതെ റിലിഗെയർ ഫിൻവെസ്റ്റ് ലിമിറ്റഡിന് പണം അടയ്ക്കാനും ആവശ്യപ്പെട്ടു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി അപ്പീൽവാദികൾക്ക് ഒരു കത്ത് നൽകി.

അതിൽ കമ്പനി JDA-യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചില്ലെന്ന് ആരോപിക്കുകയും, തൽഫലമായി GPA (പൊതു അധികാരപത്രം) റദ്ദാക്കുകയും ചെയ്തു.

9. ഇതിൽ അതൃപ്തരായ കമ്പനി, തർക്കം പരിഹരിക്കാനായി ആർബിട്രേഷൻ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 9 പ്രകാരം ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾക്കായി അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു. രണ്ടാം എതിർകക്ഷി പ്രസ്തുത വസ്തുവിന്റെ അവകാശം അന്യവൽക്കരിക്കുകയോ മൂന്നാം കക്ഷികൾക്ക് അവകാശം നൽകുകയോ ചെയ്യുന്നത് തടയാനുള്ള നിരോധന ഉത്തരവിനാണ് അപേക്ഷ നൽകിയത്. അതേസമയം, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി, നിശ്ചിത ഓഹരിക്ക് പുറമെ അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റുവെന്ന് ആരോപിച്ച് പോലീസിൽ പരാതി നൽകി. രണ്ടാം എതിർകക്ഷിയുടെ പരാതിയിൽ പ്രധാനമായും രണ്ട് കാര്യങ്ങളാണ് ആരോപിച്ചിരുന്നത്:

* ആദ്യത്തേത്, കമ്പനിക്ക് അനുകൂലമായി GPA ഉണ്ടാക്കിയിട്ടില്ല, അതിനാൽ കമ്പനിക്ക് ഈ അപ്പാർട്ട്മെന്റുകൾ വിൽക്കാൻ കഴിയില്ല.

* രണ്ടാമത്തേത്, കമ്പനി വിറ്റ ഫ്ലാറ്റുകൾ രണ്ടാം എതിർകക്ഷിയുടെ ഓഹരിയിൽ ഉൾപ്പെട്ടതാണ്. 002, 301, 304, 404 എന്നീ നമ്പർ ഫ്ലാറ്റുകളാണ് അധികമായി വിറ്റതായി ആരോപിക്കപ്പെട്ടത്.

10. ഈ പരാതിയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, അപ്പീൽവാദികളായ ഒന്നും രണ്ടും പ്രതികൾക്കെതിരെ ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 34-മായി ചേർത്തുവായിക്കുന്ന വകുപ്പ് 420-ഉം പ്രകാരമുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾക്ക് 2016 മാർച്ച് 29-ന് FIR നമ്പർ 185/2016 രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. ഇതിനെതിരെ, അപ്പീൽവാദികൾ കർണാടക ഹൈക്കോടതിയിൽ ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 482 പ്രകാരം FIR റദ്ദാക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ട് ഒരു ഹർജി സമർപ്പിച്ചു. കൂടാതെ, 2017 മാർച്ച് 29-ന് അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 34-മായി ചേർത്തുവായിക്കുന്ന വകുപ്പുകൾ 406, 419, 420, എന്നിവ പ്രകാരം ചാർജ് ഷീറ്റ് സമർപ്പിക്കുകയും, ഈ നടപടികളും റദ്ദാക്കാൻ ഹൈക്കോടതിയിലെ ഹർജിയിൽ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു.

11. ഇതിനിടയിൽ, ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളിൽ, അപ്പീൽവാദികളുടെയും രണ്ടാം എതിർകക്ഷിയുടെയും വാദങ്ങൾ ഭാഗികമായി ആർബിട്രേറ്റർ അംഗീകരിച്ചു. രണ്ടാം എതിർകക്ഷി

ഏകപക്ഷീയമായി GPA റദ്ദാക്കിയത് നിയമവിരുദ്ധമാണെന്നും, ധാരണാപത്രം അനുസരിച്ച് വിൽപ്പനക്കരാർ/വിൽപ്പനച്ചട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ കമ്പനിക്ക് അവകാശമുണ്ടെന്നും ആർബിട്രേറ്റർ വിധിച്ചു. കൂടാതെ, അപ്പീൽവാദികൾ നാല് അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചോദ്യം ആർബിട്രേഷൻ വിധിയിൽ മറുപടി നൽകാതെ വിട്ടു. കാരണം, സിവിൽ നടപടികൾ നിലനിൽക്കുന്നതിനാൽ, ആ നടപടികളിൽ ഈ വിഷയം മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടെ, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി തന്റെ രേഖാമൂലമുള്ള വാദങ്ങളിലെ ഖണ്ഡികകൾ (e), (f), (g) എന്നിവയിലെ ആവശ്യങ്ങൾ പിൻവലിച്ചിരുന്നു. പ്രത്യേകിച്ച് ഖണ്ഡിക (f)-ലെ അപേക്ഷ ഇങ്ങനെയായിരുന്നു:

"അപേക്ഷകൻ/ഡെവലപ്പർ ഫ്ലാറ്റ് നമ്പർ 002, 301, 304, 404 എന്നിവിടങ്ങളിലെ നിലവിലെ താമസക്കാരെ ഒഴിപ്പിക്കാനും നീക്കം ചെയ്യാനും നിർദ്ദേശിക്കുകയും, ഈ ഫ്ലാറ്റുകൾ പുതിയ ഫ്ലാറ്റ് പോലെ അകത്തളം പുനർനിർമ്മിച്ച്, ഒക്യുപൻസി സർട്ടിഫിക്കറ്റോടുകൂടി കൈവശം വെക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു."

12. ഈ വിധിയിൽ അതൃപ്തനായ രണ്ടാം എതിർകക്ഷി, ആർബിട്രേഷൻ നിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 34 പ്രകാരം ഈ വിധിക്കെതിരെ ഒരു എതിർപ്പ് ഉയർത്തി.

13. ഒടുവിൽ, FIR റദ്ദാക്കാനുള്ള ഹർജി ഹൈക്കോടതിയുടെ പരിഗണനയ്ക്ക് വന്നു. അപ്പീൽവാദികൾ ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തർക്കം ആർബിട്രേറ്റർ പരിഗണിച്ചിട്ടില്ലെന്നും, കക്ഷികൾക്കിടയിൽ നിലനിൽക്കുന്ന ആർബിട്രേഷൻ കേസിന്റെ വിഷയമായിരുന്നില്ലെന്നും ഹൈക്കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. ധാരണാപത്രത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിരുദ്ധമായി അപ്പീൽവാദികൾ ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റുവെന്ന് ആരോപണങ്ങൾ ഉള്ളതിനാൽ, ഈ വിഷയത്തിൽ ഇടപെടാൻ കാരണങ്ങളില്ലെന്നും ഹൈക്കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു. തുടർന്ന് അപ്പീൽവാദികൾ ഈ പ്രത്യേക അനുമതി ഹർജി വഴി സുപ്രീം കോടതിയെ സമീപിച്ചു.

<u>അപ്പീൽവാദിക്ക് വേണ്ടി ഉന്നയിച്ച വാദങ്ങൾ</u>

14. ഈ കേസിലെ സംഭവങ്ങളുടെ ക്രമം ഒരു കുറ്റകൃത്യത്തിന്റെ ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുന്നില്ലെന്നും, അതിനാൽ രണ്ടാം എതിർകക്ഷി ഒരു സിവിൽ തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകാൻ ശ്രമിക്കുകയാണെന്നും അപ്പീൽവാദികൾ വാദിച്ചു. രണ്ടാം എതിർകക്ഷി തന്റെ സിവിൽ കേസിൽ ഈ വിഷയം പിന്തുടരാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യത്തോടെ ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളിൽ നിന്ന് ഈ ആവശ്യം പിൻവലിച്ചതിനാൽ, ഫ്ലാറ്റുകളുടെ അന്യവൽക്കരണം എന്ന വിഷയം ആർബിട്രേറ്റർ പരിഗണിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് അവർ വാദിച്ചു. കൂടാതെ, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി തന്റെ ആവശ്യം ഒരു സിവിൽ കേസ് വഴി മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാൻ തീരുമാനിച്ചതിനാൽ, ഇതേ വിഷയത്തിലുള്ള ക്രിമിനൽ പരാതി റദ്ദാക്കണമെന്നും അവർ വാദിച്ചു.

15. ഈ തർക്കം മുഴുവനും കക്ഷികൾ തമ്മിൽ സമ്മതിച്ച ഓഹരിക്ക് പുറമെ അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റുവെന്നതിനെക്കുറിച്ചാണെന്നും, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി പൂർണ്ണമായും സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ള ഒരു തർക്കത്തിൽ പ്രതികാരം തീർക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് പരാതി നൽകിയതെന്നും അവർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

16. മുകളിൽ പറഞ്ഞ വാദത്തിന് തെളിവായി, അപ്പീൽവാദികൾ ഈ കോടതിയുടെ പ്രൊഫ. ആർ. കെ. വിജയസാരഥി & മറ്റുള്ളവർ v. സുധ സീതാറാം & മറ്റുള്ളവർ[1] എന്ന കേസിലെ വിധിന്യായത്തെ ആശ്രയിക്കുന്നു. അതിലെ പ്രസക്തമായ ഖണ്ഡികകൾ താഴെക്കൊടുക്കുന്നു:

"23. ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 482 പ്രകാരമുള്ള അധികാരം വളരെ ശ്രദ്ധയോടെ ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്. ഒരു ഹൈക്കോടതിക്ക് അതിന്റെ അധികാരപരിധി ഉപയോഗിച്ച്, ഒരു സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ള വിഷയം ക്രിമിനൽ കുറ്റകൃത്യമായി വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കാൻ കഴിയും. ഒരു പരാതി വായിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ ഒരു ക്രിമിനൽ കുറ്റകൃത്യത്തിന് ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, ക്രിമിനൽ നടപടികൾ തുടരുന്നത് കോടതിയുടെ നടപടിക്രമങ്ങളുടെ ദുരുപയോഗമായി കണക്കാക്കും.

24. ഈ കേസിൽ, അപ്പീൽവാദികളുടെ മകൻ ഒന്നാം എതിർകക്ഷിക്ക് എതിരെ പണം തിരികെ ലഭിക്കാൻ ഒരു സിവിൽ കേസ് ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഈ കേസ് നിലവിലുണ്ട്.

1 (2019) SCC Online SC 208

ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന ഇടപാട് നടന്ന് ആറ് വർഷത്തിന് ശേഷവും, സിവിൽ കേസ് ഫയൽ ചെയ്ത് ഏകദേശം മൂന്ന് വർഷത്തിന് ശേഷവുമാണ് ഒന്നാം എതിർകക്ഷി അപ്പീൽവാദികൾക്ക് എതിരെ പരാതി നൽകിയിട്ടുള്ളത്. പരാതിയിലെ ആരോപണങ്ങൾ, ഒറ്റ നോട്ടത്തിൽ വായിച്ചാൽത്തന്നെ, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമപ്രകാരമുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നില്ല. ക്രിമിനൽ കുറ്റകൃത്യത്തിന് ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ ഇല്ലാതിരുന്നിട്ടും, ഒരു സിവിൽ തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകാൻ ഒന്നാം എതിർകക്ഷി ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഒന്നാം എതിർകക്ഷി അപ്പീൽവാദികൾക്ക് എതിരെ നൽകിയ പരാതി കോടതിയുടെ നടപടിക്രമങ്ങളുടെ ദുരുപയോഗമാണ്, അത് റദ്ദാക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥമാണ്."

17. രണ്ടാം എതിർകക്ഷി ധാരണാപത്രം ഉണ്ടാക്കിയതോ, അപ്പീൽവാദികളുടെ കമ്പനിക്ക് മാർക്കറ്റിംഗ് അവകാശങ്ങൾ നൽകിയതോ നിഷേധിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് അപ്പീൽവാദിയുടെ അഭിഭാഷകൻ തുടർന്ന് സമർപ്പിച്ചു. റെലിഗെയർ ഫിൻവെസ്റ്റ് ലിമിറ്റഡിന് ഭാഗികമായി നൽകിയ പണത്തിന് പകരമായി 8000 ചതുരശ്ര അടി അധിക സ്ഥലം ഹർജിക്കാരനായ കമ്പനിക്ക് നൽകാനുള്ള അനുബന്ധ കരാറിലെ മാറ്റം രേഖാമൂലം ഉണ്ടാക്കാത്തതിനാൽ, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി അപ്പീൽവാദികളുടെ ഇടപാടുകൾക്ക് ക്രിമിനൽ കുറ്റകൃത്യത്തിന്റെ സ്വഭാവം നൽകാൻ ശ്രമിക്കുകയാണെന്നും അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. കൂടാതെ, കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള തർക്കം ആർബിട്രേറ്റർ തീർപ്പാക്കിയതിനാൽ, നിലവിലെ ക്രിമിനൽ പരാതി റദ്ദാക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥമാണെന്നും വാദിക്കുന്നു.

രണ്ടാം എതിർകക്ഷി നേരിട്ട് ഹാജരായി ഉന്നയിച്ച വാദങ്ങൾ

18. നേരിട്ട് ഹാജരായ രണ്ടാം എതിർകക്ഷി വാദിച്ചത്, അപ്പീൽവാദികളുടെ ഡെവലപ്പർ കമ്പനിക്ക് 9 ഫ്ലാറ്റുകൾ മാത്രമേ വിൽക്കാൻ അവകാശമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ എന്നും, എന്നാൽ അവർ മൊത്തം 13 ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റുവെന്നുമാണ്. ഈ 9 ഫ്ലാറ്റുകൾക്ക് പുറമെ, 4 ഫ്ലാറ്റുകൾ (ഫ്ലാറ്റ് നമ്പർ 002, 301, 304, 404) അധികമായി വിറ്റത് അപ്പീൽവാദികളുടെ കമ്പനിയുടെ ഓഹരിക്ക് പുറത്തുള്ളതാണ്. അതിനാൽ, അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ വഞ്ചനാക്കുറ്റത്തിന് പരാതി നൽകാൻ താൻ നിർബന്ധിതനാകുകയായിരുന്നു.

19. സിവിൽ തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകുകയാണെന്ന അപ്പീൽവാദികളുടെ വാദത്തിന് മറുപടിയായി, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി കർണാടക സംസ്ഥാനം v. എം. ദേവേന്ദ്രപ്പ & മറ്റുള്ളവർ[2] എന്ന കേസിലെ തത്വങ്ങളെ ആശ്രയിച്ചു. ഒരു പരാതി ക്രിമിനൽ കുറ്റത്തിനുള്ള ഘടകങ്ങൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടോ എന്നതിലാണ് ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കേണ്ടതെന്നും, വിചാരണയിൽ തെളിയിച്ചാൽ പ്രതിയെ കുറ്റവിമുക്തനാക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള പ്രതിയുടെ വാദങ്ങളിൽ അല്ലെന്നും അദ്ദേഹം സമർപ്പിച്ചു.

20. വിൽക്കാൻ അധികാരമില്ലാത്ത ഒരു വസ്തു വിറ്റതിനുശേഷം, ആ വസ്തുവിന്റെ കൈവശാവകാശം തിരികെ ലഭിക്കാൻ ഉടമ സിവിൽ കേസ് ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ട് എന്ന കാരണം മാത്രം പറഞ്ഞ് ഒരു ക്രിമിനൽ കേസിൽ നിന്ന് പ്രതിക്ക് ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ കഴിയില്ലെന്നും അദ്ദേഹം തുടർന്ന് വാദിച്ചു. കൂടാതെ, ഈ കോടതിയുടെ പ്രീതി സറഫ് & മറ്റുള്ളവർ v. എൻസിടി ഓഫ് ഡൽഹി സംസ്ഥാനം & മറ്റുള്ളവർ[3] എന്ന കേസിലെ വിധിന്യായത്തെയും എതിർകക്ഷി ആശ്രയിച്ചു. അതിൽ ഇങ്ങനെ നിരീക്ഷിച്ചിരുന്നു:

"32. ഈ കേസിൽ, പരാതി/എഫ്.ഐ.ആർ./ചാർജ് ഷീറ്റ് ശ്രദ്ധാപൂർവം വായിക്കുമ്പോൾ, ഒരു കുറ്റകൃത്യം നടന്നിട്ടില്ലെന്ന് പറയാൻ കഴിയില്ലെന്ന് ഈ കോടതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. പരാതി/എഫ്.ഐ.ആർ./ചാർജ്ഷീറ്റിലെ ആരോപണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പുകൾ 406-ഉം 420-ഉം പ്രകാരമുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ ഇല്ലാതിരുന്നെന്ന് പറയാൻ കഴിയില്ല. പരാതിയിലെ ആരോപണങ്ങൾ ശരിയാണോ അല്ലയോ എന്നത് വിചാരണവേളയിൽ ഹാജരാക്കുന്ന തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തീരുമാനിക്കേണ്ടതാണ്. കരാർ ലംഘനത്തിന് പരിഹാരം കാണാൻ ഒരു വഴി ഉണ്ടെന്നോ, അല്ലെങ്കിൽ അപ്പീൽവാദികളുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചുവെന്നോ ഉള്ള കാരണങ്ങൾ മാത്രം കൊണ്ട്, സിവിൽ കേസ് മാത്രമാണ് ഏക പരിഹാരമെന്ന് കോടതിക്ക് ഒരു നിഗമനത്തിലെത്താൻ കഴിയില്ല. കൂടാതെ, ക്രിമിനൽ നടപടികൾ ആരംഭിക്കുന്നത് ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 482 പ്രകാരമുള്ള ഹൈക്കോടതിയുടെ സഹജമായ അധികാരങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് അത്തരം നടപടികൾ റദ്ദാക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന രീതിയിൽ കോടതി നടപടിക്രമങ്ങളുടെ ദുരുപയോഗമാണെന്ന് പറയാനും കഴിയില്ല."

2 (2002) 3 SCC 89
3 2021 SCC Online SC 206

33. ഈ കോടതി കക്ഷികളുടെ വാദങ്ങളും പരാതി/എഫ്.ഐ.ആർ/ചാർജ് ഷീറ്റും കീഴ് കോടതികളുടെ ഉത്തരവുകളും രേഖകളും പരിശോധിച്ചു. കക്ഷികളുടെ അഭിഭാഷകരുടെ വാദങ്ങൾ കേട്ടതിന് ശേഷം, ഈ കേസിൽ ക്രിമിനൽ വിചാരണ ഹ്രസ്വമാക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്ന് ഈ കോടതി ഉറപ്പുവരുത്തി. തന്റെ സഹജമായ അധികാരം ഉപയോഗിച്ച് ക്രിമിനൽ നടപടികൾ റദ്ദാക്കുന്നതിൽ ഹൈക്കോടതി നീതി പുലർത്തിയിട്ടില്ല. ഹൈക്കോടതി പ്രധാനമായും രണ്ട് കാര്യങ്ങളാണ് ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയത്: (i) ഇത് കരാർ ലംഘനം കാരണം വിൽപ്പന കരാർ റദ്ദാക്കിയ ഒരു കേസാണെന്നും (ii) അപ്പീൽവാദികളുടെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചുവെന്നതും. ഹൈക്കോടതി ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ ഈ രണ്ട് സാഹചര്യങ്ങളും നിയമപരമായി നിലനിൽക്കുന്നതല്ലെന്ന് ഈ കോടതി കരുതുന്നു. ഈ പരാതി/എഫ്.ഐ.ആർ/ചാർജ് ഷീറ്റിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ള വസ്തുതകൾ ഒരു വാണിജ്യപരമായ ഇടപാടിനെക്കുറിച്ചാണ് സംസാരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ, അത്തരം ഇടപാടുകൾ വഞ്ചന എന്ന കുറ്റകൃത്യത്തിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കാനുള്ള ഒരു കാരണമായി അതിനെ കണക്കാക്കാൻ കഴിയില്ല. വാസ്തവത്തിൽ, പലപ്പോഴും വാണിജ്യപരമായ ഇടപാടുകളുടെ ഭാഗമായി വഞ്ചനാക്കുറ്റം സംഭവിക്കാറുണ്ട്. ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പുകൾ 415, 418, 420 എന്നിവയിൽ അതിന്റെ ഉദാഹരണങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ത്രിസൂൺ കെമിക്കൽ ഇൻഡസ്ട്രി v. രാജേഷ് അഗർവാൾ & മറ്റുള്ളവർ എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി സമാനമായ നിരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്:

9. ഒരു പ്രവർത്തി കുറ്റകൃത്യമായി മാറിയാൽ, ആ തർക്കങ്ങൾ ആർബിട്രേഷനിലേക്ക് വിടാനുള്ള കരാറിലെ വ്യവസ്ഥ ക്രിമിനൽ നടപടികൾക്ക് ഒരു പകരംവയ്പ്പാണെന്ന യുക്തിയെ അംഗീകരിക്കാൻ ഈ കോടതിക്ക് കഴിയില്ല. കരാർ ലംഘനം മൂലം ദുരിതമനുഭവിക്കുന്ന കക്ഷിക്ക് പരിഹാരം നൽകുന്നതിനുള്ള ഒരു മാർഗ്ഗമാണ് ആർബിട്രേഷൻ. എന്നാൽ, ഒരു ആർബിട്രേറ്റർക്ക് ഒരു കുറ്റകൃത്യം വിചാരണ ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല, ആ കുറ്റകൃത്യം കരാറിലെ ഏതെങ്കിലും കർത്തവ്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണെങ്കിൽ പോലും. അതിനാൽ, ഈ കാരണങ്ങൾ കൊണ്ട് ഒരു പരാതിയെ അതിന്റെ തുടക്കത്തിൽത്തന്നെ റദ്ദാക്കാൻ ഹൈക്കോടതിക്ക് കഴിയില്ല. അന്വേഷണ ഏജൻസിക്ക് ആരോപണങ്ങളെ പൂർണ്ണമായി അന്വേഷിക്കാനും സ്വന്തമായ നിഗമനത്തിലെത്താനും സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടായിരിക്കണം. സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ഹരിയാന v. ഭജൻ ലാൽ [1992 Supp (1) SCC 335] എന്ന കേസിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, വളരെ

അപൂർവമായ കേസുകളിൽ മാത്രമേ അത്തരം അന്വേഷണങ്ങൾ മുൻകൂട്ടി അവസാനിപ്പിക്കാൻ പാടുള്ളൂ."

21. പ്രൊഫ. ആർ.കെ. വിജയസാരഥി & മറ്റൊരാളും v. സുധ സീതാറാം & മറ്റൊരാളും[4] എന്ന കേസിൽ അപ്പീൽവാദികൾ നടത്തിയ വാദം തെറ്റിദ്ധാരണാജനകമാണെന്ന് തുടർന്ന് വാദിക്കപ്പെട്ടു. കാരണം, ആ കേസ് വ്യത്യസ്തമായ വസ്തുതകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് തീരുമാനിച്ചത്. സിവിൽ നടപടികൾ തുടങ്ങി മൂന്ന് വർഷം കഴിഞ്ഞാണ് ക്രിമിനൽ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചത്, കൂടാതെ കുറ്റകൃത്യം സ്ഥാപിക്കാൻ ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ പരാതിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ, ഈ കേസിൽ വകുപ്പ് 405-ഉം 415-ഉം പ്രകാരമുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ഘടകങ്ങൾ വ്യക്തമായി നിലനിൽക്കുന്നുണ്ട്.

22. ശ്രീ കൃഷ്ണ ഏജൻസീസ് v. ആന്ധ്രാപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം & മറ്റുള്ളവർ[5] എന്ന കേസിനെ ആശ്രയിച്ച്, ഒരു തർക്കം ആർബിട്രേഷന് വിട്ടതുകൊണ്ടോ അതിനുശേഷം ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ നടന്നതുകൊണ്ടോ മാത്രം ക്രിമിനൽ നടപടികൾ റദ്ദാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി തുടർന്ന് വാദിച്ചു. ആ വിധിയിലെ ഏഴാം ഖണ്ഡികയ്ക്ക് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി പ്രത്യേകം ഊന്നൽ നൽകി. അതിൽ ഇങ്ങനെ നിരീക്ഷിച്ചിരുന്നു:

"രണ്ടാം എതിർകക്ഷി ഹൈക്കോടതിയിൽ ഉന്നയിച്ച വാദങ്ങൾ ഇവിടെയും ആവർത്തിച്ചു, എന്നാൽ ശ്രീ. അധ്യാരു ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയ വിധി കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ അത് അംഗീകരിക്കാൻ കഴിയില്ല. രണ്ട് കേസുകളും വ്യത്യസ്തമായ കാരണങ്ങളിൽ നിന്നാണ് ഉണ്ടാകുന്നതെങ്കിൽ, ഒരു ക്രിമിനൽ കേസും ഒരു സിവിൽ കേസും ഒരേസമയം തുടരുന്നതിന് യാതൊരു തടസ്സവുമില്ലെന്ന് ഈ കോടതി കരുതുന്നു. ത്രിസൂൺ കെമിക്കൽ ഇൻഡസ്ട്രീസ് കേസിലെ വിധി ഈ കേസിനും പൂർണ്ണമായും ബാധകമാണ്."

23. ലളിതമായി പറഞ്ഞാൽ, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി വാദിക്കുന്നത്, അദ്ദേഹം ആരംഭിച്ച സിവിൽ, ക്രിമിനൽ നടപടികളിലെ കാരണങ്ങൾ പരസ്പരം വേറിട്ടതും സ്വതന്ത്രവുമാണ് എന്നാണ്.

4 2019 SCC Online SC 208

5 (2009) 1 SCC 69

അതായത്, കരാർ ലംഘനത്തിനുള്ള ബാധ്യത, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പുകൾ 405, 415 എന്നിവ പ്രകാരമുള്ള കുറ്റകൃത്യത്തിനുള്ള ബാധ്യതയിൽ നിന്ന് സ്വതന്ത്രമാണ്. അതിനാൽ, അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ ആരംഭിച്ച ക്രിമിനൽ നടപടികൾ റദ്ദാക്കാൻ കഴിയില്ല.

24. 8000 ചതുരശ്ര അടി സ്ഥലത്തിന്റെ വിൽപ്പനക്കരാർ ഉണ്ടാക്കാൻ രണ്ടാം എതിർകക്ഷി GPA (പൊതു അധികാരപത്രം) നൽകിയിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ, അപ്പീൽവാദികൾക്ക് ആ സ്ഥലത്തിന്റെ വിൽപ്പനക്കരാർ ഉണ്ടാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും തുടർന്ന് വാദിച്ചു. അതുകൊണ്ട്, അപ്പീൽവാദികൾ തങ്ങളുടെ അധികാരപരിധിക്ക് പുറത്ത് നടത്തിയ ഈ വിൽപ്പന നിയമവിരുദ്ധമാണ്, അത് അപ്പീൽവാദികളുടെ ക്രിമിനൽ ഉദ്ദേശ്യത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കൂടാതെ, അപ്പീൽവാദികൾ വിറ്റ അധികമായ നാല് ഫ്ലാറ്റുകളുടെ വിഷയം ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കിയിട്ടുള്ളതിനാൽ, ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളെ ആശ്രയിച്ച് അപ്പീൽവാദികൾക്ക് വാദിക്കാൻ കഴിയില്ല.

ഒന്നാം എതിർകക്ഷിയായ സ്റ്റേറ്റിന്റെവാദങ്ങൾ

25. അപ്പീൽവാദികൾ ഒരു സിവിൽ തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകാൻ ശ്രമിക്കുകയാണെന്ന വാദത്തെക്കുറിച്ച്, ഒന്നാം എതിർകക്ഷിയായ കർണാടക സംസ്ഥാനത്തിനുവേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ സമർപ്പിച്ചത്, അപ്പീൽവാദികൾക്ക് അധികാരം ഇല്ലാതിരുന്നിട്ടും ഫ്ലാറ്റുകളുടെ വിൽപ്പനക്കരാർ ഉണ്ടാക്കിയെന്ന് വ്യക്തമായ ആരോപണങ്ങൾ നിലവിലുള്ളതിനാൽ ഈ വിഷയത്തിൽ ഇടപെടാൻ കാരണങ്ങളില്ലെന്ന് ഹൈക്കോടതി വിധിച്ചിരുന്നു എന്നാണ്. ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 34 മായി ചേർത്തുവായിക്കുന്ന 406, 419, 420 വകുപ്പുകൾ പ്രകാരം, കുറ്റകൃത്യങ്ങൾക്കുള്ള വ്യക്തമായ ഘടകങ്ങൾ ഈ കേസിൽ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടെന്നും അദ്ദേഹം തുടർന്ന് സമർപ്പിച്ചു.

വിഷയങ്ങൾ

26. അപ്പീൽവാദികളും എതിർകക്ഷികളും ഉന്നയിച്ച പ്രസക്തമായ വസ്തുതകളും വാദങ്ങളും പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, ഈ കേസിൽ താഴെ പറയുന്ന മൂന്ന് പ്രധാന വിഷയങ്ങൾ തീരുമാനിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഈ കോടതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്:

* വകുപ്പുകൾ 406, 419, 420 എന്നിവ പ്രകാരമുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടോ?

* അധിക ഫ്ലാറ്റുകളുടെ വിൽപ്പന, അത് നടന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ പോലും, കേവലം ഒരു കരാർ ലംഘനമാണോ അതോ വഞ്ചനാക്കുറ്റമാണോ?

* ഈ തർക്കം പൂർണ്ണമായും സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ളതാണോ, അതിനാൽ റദ്ദാക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥമാണോ?

വകുപ്പുകൾ **406, 419, 420** എന്നിവ പ്രകാരമുള്ള കുറ്റകൃത്യങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ഘടകങ്ങൾ പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടോ?

27. കക്ഷികൾ ഉന്നയിച്ച വാദങ്ങളുടെ സത്യസന്ധത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന്, അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ ചുമത്തിയ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾക്കുള്ള പ്രസക്തമായ ഘടകങ്ങൾ പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന് ആദ്യം പരിശോധിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. പ്രസക്തമായ വകുപ്പുകൾ താഴെക്കൊടുക്കുന്നു:

"**405.** ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചന— ആരെങ്കിലും ഏതെങ്കിലും രീതിയിൽ ഒരു വസ്തു അല്ലെങ്കിൽ വസ്തുവിന്മേലുള്ള അധികാരം വിശ്വസിച്ച് ഏൽപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളപ്പോൾ, സത്യസന്ധമല്ലാത്ത ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ ആ വസ്തു ദുരുപയോഗം ചെയ്യുകയോ സ്വന്തം ആവശ്യത്തിനായി മാറ്റിയെടുക്കുകയോ ചെയ്യുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ അത്തരമൊരു വിശ്വാസം നിറവേറ്റേണ്ട രീതിയെക്കുറിച്ച് നിയമം നിർദ്ദേശിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും നിർദ്ദേശത്തിന് വിരുദ്ധമായി, അല്ലെങ്കിൽ ആ വിശ്വാസം നിറവേറ്റുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അയാൾ ഉണ്ടാക്കിയ ഏതെങ്കിലും നിയമപരമായ കരാറിന് വിരുദ്ധമായി, ആ വസ്തു ഉപയോഗിക്കുകയോ കൈമാറ്റം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യുക,

അല്ലെങ്കിൽ മറ്റൊരാളെ അങ്ങനെ ചെയ്യാൻ മനഃപൂർവം അനുവദിക്കുക, അത്തരത്തിലുള്ളയാൾ "ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചന" എന്ന കുറ്റം ചെയ്യുന്നു.

[വിശദീകരണം [1].—ഒരു വ്യക്തി, ഒരു സ്ഥാപനത്തിലെ തൊഴിലുടമയായിരിക്കുമ്പോൾ [പ്രൊവിഡന്റ് ഫണ്ട്സ് ആൻഡ് മിസലേനിയസ് പ്രൊവിഷൻസ് ആക്ട്, 1952 (1952-ലെ 19), ലെ 17-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം ഒഴിവാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതോ അല്ലാത്തതോ ആയ], നിലവിൽ പ്രാബല്യത്തിലുള്ള ഏതെങ്കിലും നിയമപ്രകാരം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ഒരു പ്രൊവിഡന്റ് ഫണ്ടിലോ ഫാമിലി പെൻഷൻ ഫണ്ടിലോ വരവ് വെക്കുന്നതിനായി ജീവനക്കാരന്റെ ശമ്പളത്തിൽ നിന്ന് ജീവനക്കാരന്റെ വിഹിതം കുറയ്ക്കുകയാണെങ്കിൽ, അങ്ങനെ കുറച്ച തുകയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അയാളിൽ വിശ്വാസമർപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്ന് കണക്കാക്കും. കൂടാതെ, പ്രസ്തുത നിയമം ലംഘിച്ച് അയാൾ ആ തുക പ്രസ്തുത ഫണ്ടിൽ അടയ്ക്കുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുകയാണെങ്കിൽ, മേൽപ്പറഞ്ഞ നിയമത്തിന്റെ നിർദ്ദേശത്തിന് വിരുദ്ധമായി അയാൾ ആ തുക സത്യസന്ധമല്ലാത്ത രീതിയിൽ ഉപയോഗിച്ചു എന്ന് കണക്കാക്കും.]

[വിശദീകരണം 2.—ഒരു വ്യക്തി, ഒരു തൊഴിലുടമയായിരിക്കുമ്പോൾ, എംപ്ലോയീസ് സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഷുറൻസ് ആക്ട്, 1948 (1948-ലെ 34), പ്രകാരം സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ട എംപ്ലോയീസ് സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഷുറൻസ് കോർപ്പറേഷൻ കൈവശം വെക്കുകയും കൈകാര്യം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്ന എംപ്ലോയീസ് സ്റ്റേറ്റ് ഇൻഷുറൻസ് ഫണ്ടിൽ വരവ് വെക്കുന്നതിനായി ജീവനക്കാരന്റെ ശമ്പളത്തിൽ നിന്ന് ജീവനക്കാരന്റെ വിഹിതം കുറയ്ക്കുകയാണെങ്കിൽ, അങ്ങനെ കുറച്ച തുകയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അയാളിൽ വിശ്വാസമർപ്പിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു എന്ന് കണക്കാക്കും. കൂടാതെ, പ്രസ്തുത നിയമം ലംഘിച്ച് അയാൾ ആ തുക പ്രസ്തുത ഫണ്ടിൽ അടയ്ക്കുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുകയാണെങ്കിൽ, മേൽപ്പറഞ്ഞ നിയമത്തിന്റെ നിർദ്ദേശത്തിന് വിരുദ്ധമായി അയാൾ ആ തുക സത്യസന്ധമല്ലാത്ത രീതിയിൽ ഉപയോഗിച്ചു എന്ന് കണക്കാക്കും.]

406. ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചനയ്ക്കുള്ള ശിക്ഷ— ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചന നടത്തുന്ന ഏതൊരാൾക്കും മൂന്ന് വർഷം വരെ തടവോ പിഴയോ രണ്ടും കൂടിയോ ലഭിക്കാവുന്നതാണ്.

419. ആൾമാറാട്ടം വഴി വഞ്ചിക്കുന്നതിനുള്ള ശിക്ഷ— ആൾമാറാട്ടം വഴി വഞ്ചിക്കുന്ന ഏതൊരാൾക്കും മൂന്ന് വർഷം വരെ തടവോ പിഴയോ രണ്ടും കൂടിയോ ലഭിക്കാവുന്നതാണ്.

420. വഞ്ചനയും വസ്തു കൈമാറാൻ സത്യസന്ധമല്ലാത്ത രീതിയിൽ പ്രേരിപ്പിക്കലും— വഞ്ചന നടത്തി, അതുവഴി വഞ്ചിക്കപ്പെട്ട വ്യക്തിയെ ഏതെങ്കിലും വസ്തു ഏതെങ്കിലും വ്യക്തിക്ക് കൈമാറാൻ, അല്ലെങ്കിൽ ഒരു വിലപിടിപ്പുള്ള രേഖയുടെയോ ഒപ്പിട്ടതോ സീൽ ചെയ്തതോ ആയതും ഒരു വിലപിടിപ്പുള്ള രേഖയായി മാറ്റാൻ കഴിയുന്ന ഏതെങ്കിലും വസ്തുവിൻറെയോ പൂർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ മാറ്റം വരുത്താനോ നശിപ്പിക്കാനോ സത്യസന്ധമല്ലാത്ത രീതിയിൽ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ഏതൊരാൾക്കും ഏഴ് വർഷം വരെ തടവും പിഴയും ലഭിക്കാവുന്നതാണ്."

28. ഈ കേസിൽ, അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെയുള്ള പരാതി ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചനയും വഞ്ചനയും ഉൾപ്പെടുന്ന കുറ്റകൃത്യങ്ങളാണ്. ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 405 പ്രകാരം, ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചന എന്നാൽ, സത്യസന്ധമല്ലാത്ത ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ മറ്റൊരാളുടെ വസ്തു സ്വന്തം ആവശ്യത്തിനായി ദുരുപയോഗം ചെയ്യുകയോ മാറ്റിയെടുക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതാണ്. അതേസമയം, ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പ് 415 പ്രകാരം നിർവചിച്ചിട്ടുള്ള വഞ്ചന എന്ന കുറ്റകൃത്യത്തിന്, ഒരു പ്രത്യേക വ്യക്തിക്ക് ഏതെങ്കിലും വസ്തു കൈമാറാൻ മറ്റൊരാളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതിന് ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള ഒരു സത്യസന്ധമല്ലാത്ത അല്ലെങ്കിൽ വഞ്ചനാപരമായ ഉദ്ദേശ്യം ഉണ്ടായിരിക്കണം. ഈ രണ്ട് വകുപ്പുകളും, ഈ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് പോലും, 'സത്യസന്ധമല്ലാത്ത ഉദ്ദേശ്യം' ഒരു മുൻവ്യവസ്ഥയായി വ്യക്തമായി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. അതിനാൽ, കക്ഷികൾ ഉന്നയിച്ച പ്രസക്തമായ വാദങ്ങൾ വിലയിരുത്തുന്നതിന്, അപ്പീൽവാദികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഒരു സത്യസന്ധമല്ലാത്ത അല്ലെങ്കിൽ വഞ്ചനാപരമായ പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായിരുന്നോ എന്ന ചോദ്യം പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

29. ഈ കേസിലെ വസ്തുതകളിലേക്ക് വരുമ്പോൾ, കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള തർക്കം, ബിൽഡർ കമ്പനി തങ്ങളുടെ ഓഹരിക്ക് പുറമെ നാല് അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റുവെന്നതാണ്. രണ്ടാം എതിർകക്ഷി വാദിക്കുന്നത്, 9 ഫ്ലാറ്റുകൾ മാത്രം വിൽക്കാൻ അവകാശമുണ്ടായിരുന്ന ബിൽഡർ കമ്പനി, മൊത്തം 13 ഫ്ലാറ്റുകളുടെ വിൽപ്പനക്കരാർ ഉണ്ടാക്കിയെന്നാണ്. അതിനാൽ, കമ്പനിക്ക് അധികാരം ഉണ്ടായിരുന്ന 9 ഫ്ലാറ്റുകൾക്ക് പുറമെ ഫ്ലാറ്റുകൾ വിൽക്കാൻ സാധിക്കില്ല. കക്ഷികൾ

തമ്മിൽ ഒരു സിവിൽ തർക്കം നിലനിൽക്കുന്നു എന്ന കാരണത്തിൽ മാത്രം ക്രിമിനൽ ബാധ്യതയിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ കമ്പനിക്ക് കഴിയില്ല.

30. അപ്പീൽവാദികൾ വാദിക്കുന്നത്, 2015 ഫെബ്രുവരി 19-ലെ ധാരണാപത്രം അനുസരിച്ച്, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി റിലിഗെയർ ഫിൻവെസ്റ്റ് ലിമിറ്റഡിൽ നിന്ന് എടുത്ത വായ്പയുടെ ഭാഗികമായ തുക, ഇരു കക്ഷികളും ചേർന്ന് നടത്തുന്ന പ്രോജക്ടിന്റെ വിൽപ്പനവരുമാനത്തിൽ നിന്ന് നൽകാൻ പരസ്പരം ധാരണയിലെത്തിയിരുന്നു എന്നാണ്. ഈ ധാരണാപത്രം അനുസരിച്ച്, ഓരോ ഫ്ലാറ്റിനും 40,00,000/- രൂപ വീതം അടച്ച് 15 ഫ്ലാറ്റുകൾക്ക് നിരാക്ഷേപപത്രം (NOC) വാങ്ങാൻ അപ്പീൽവാദികൾ സമ്മതിച്ചിരുന്നു.

31. അപ്പീൽവാദികൾ ഉന്നയിച്ച പ്രധാന വാദം, അതോടൊപ്പം തർക്കത്തിന്റെ പ്രധാന വിഷയവും, രണ്ടാം എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി റിലിഗെയർ ഫിൻവെസ്റ്റ് ലിമിറ്റഡിന് നൽകിയ പണത്തിന് പകരം തങ്ങളുടെ ഓഹരിക്ക് പുറമെയുള്ള അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിൽക്കാൻ അപ്പീൽവാദികൾക്ക് അവകാശമുണ്ടായിരുന്നു എന്നതാണ്. ഇത് സംബന്ധിച്ച് ഒരു റാറ്റിഫിക്കേഷൻ ഡീഡ് ഉണ്ടാക്കാമെന്ന് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി സമ്മതിച്ചിരുന്നെന്നും, അത് വഴി അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിൽക്കാൻ അപ്പീൽവാദികൾക്ക് ഔദ്യോഗികമായി അനുമതി ലഭിക്കുമായിരുന്നു എന്നും അവർ വാദിച്ചു.

32. എന്നിരുന്നാലും, ഈ റാറ്റിഫിക്കേഷൻ ഡീഡ് ഒരിക്കലും ഉണ്ടാക്കിയിട്ടില്ല, കൂടാതെ JDA-യിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കപ്പെട്ടില്ലെന്ന് ആരോപിച്ച് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി പിന്നീട് ഏകപക്ഷീയമായി GPA (പൊതു അധികാരപത്രം) റദ്ദാക്കി.

33. പൊതു അധികാരപത്രം റദ്ദാക്കിയതിന് ശേഷമാണ് തർക്കത്തിലുള്ള വസ്തുവിന്റെ അവകാശം അന്യവൽക്കരിക്കുകയോ മൂന്നാം കക്ഷികൾക്ക് നൽകുകയോ ചെയ്യുന്നത് തടയാനുള്ള ഇടക്കാല ഉത്തരവുകൾ ആവശ്യപ്പെട്ട് കമ്പനി ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾക്കായി അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചത്. അതേസമയം, ഈ തർക്കം ആർബിട്രേറ്ററുടെ പരിഗണനയിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾത്തന്നെ രണ്ടാം എതിർകക്ഷി അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ ഒരു ക്രിമിനൽ പരാതി ഫയൽ ചെയ്തു.

34. ഈ ഘട്ടത്തിൽ, മറ്റൊരു പ്രധാന വസ്തുത കൂടി ഇവിടെ സൂചിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ആർബിട്രേഷൻ നടപടികളിൽ ഇരു കക്ഷികൾക്കും ഭാഗികമായി അനുകൂലമായ വിധികൾ ലഭിച്ചുവെങ്കിലും, രണ്ടാം എതിർകക്ഷിക്ക് ഏകപക്ഷീയമായി പൊതു അധികാരപത്രം റദ്ദാക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് ആർബിട്രേറ്റർ നിരീക്ഷിച്ചു. ഈ വിധിയിൽ അതൃപ്തനായ രണ്ടാം എതിർകക്ഷി ആർബിട്രേറ്ററുടെ വിധിക്കെതിരെ ചോദ്യം ഉയർത്തി. കൂടാതെ, ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ നിലനിൽക്കെ, അപ്പീൽവാദികൾ അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയം, നിലവിലുള്ള സിവിൽ നടപടികളിൽ തൻ്റെ വാദം ഉന്നയിക്കാൻ സ്വാതന്ത്ര്യം തേടിക്കൊണ്ട് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി പിൻവലിക്കുകയും ചെയ്തു.

35. ഈ വസ്തുതകൾ ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം വിലയിരുത്തുമ്പോൾ, രണ്ടാം എതിർകക്ഷി വാദിച്ചതുപോലെ, അപ്പീൽവാദികൾ വഞ്ചനാപരമായോ മനഃപൂർവമോ അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിൽക്കാൻ ശ്രമിച്ചുവെന്ന് ഒരു കാരണവശാലും അനുമാനിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഇവിടെ, ഒരു കാര്യം കൂടി ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പൊതു അധികാരപത്രം റദ്ദാക്കിയതിന് ശേഷം, കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള തർക്കം പരിഹരിക്കാൻ 2016 മാർച്ച് 2-ന് ആദ്യം ആർബിട്രേഷൻ നടപടികൾ ആരംഭിച്ചത് അപ്പീൽവാദികളാണ്. ഇതിനെതിരെ 2016 മാർച്ച് 9-ന് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി തൻ്റെ എതിർപ്പുകൾ രേഖാമൂലം സമർപ്പിച്ചു. എന്നാൽ, 2016 മാർച്ച് 29-നാണ് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി, ക്രൈം നമ്പർ 185/2016 പ്രകാരമുള്ള എഫ്.ഐ.ആർ. അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ ഫയൽ ചെയ്തത്. ഇതിന് പുറമെ, അപ്പീൽവാദികൾ നാല് അധിക ഫ്ലാറ്റുകൾ വിറ്റതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തൻ്റെ ആവശ്യം സിവിൽ നടപടികളിൽ പിന്തുടരാൻ വേണ്ടി രണ്ടാം എതിർകക്ഷി പിൻവലിക്കുകയും ചെയ്തു.

36. ഈ ഘട്ടത്തിൽ, പ്രീതി സറഫ് & മറ്റുള്ളവർ v. എൻസിടി ഓഫ് ഡൽഹി സംസ്ഥാനം & മറ്റുള്ളവർ (മേൽപ്പറഞ്ഞത്) എന്ന കേസിനെയും ശ്രീ കൃഷ്ണ ഏജൻസീസ് v. ആന്ധ്രാപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം & മറ്റുള്ളവർ (മേൽപ്പറഞ്ഞത്) എന്ന കേസിനെയും ആശ്രയിച്ചുകൊണ്ട്, തങ്ങളുടെ വസ്തു വിൽക്കപ്പെട്ട വ്യക്തി ആ വസ്തു തിരികെ ലഭിക്കുന്നതിനായി ഒരു സിവിൽ കേസ് ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നോ, അല്ലെങ്കിൽ തർക്കം ആർബിട്രേഷന് വിട്ടുവെന്നോ ഉള്ള കാരണം മാത്രം പറഞ്ഞ് ക്രിമിനൽ കേസിൽ നിന്ന് അപ്പീൽവാദികൾക്ക് ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ കഴിയില്ലെന്ന് രണ്ടാം എതിർകക്ഷി വാദിച്ചു.

37. ഒരു സംഭവം സിവിൽ, ക്രിമിനൽ സ്വഭാവമുള്ള തർക്കങ്ങൾക്ക് കാരണമാകുമെന്നതിലും, ഓരോന്നും മറ്റൊന്നിനെ ആശ്രയിക്കാതെ മുന്നോട്ട് കൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയുമെന്നതിലും ഒരു സംശയവുമില്ല. ഈ കേസിൽ, ഒരു സിവിൽ കേസ് നിലവിലുണ്ടായിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു ക്രിമിനൽ കേസ് നടത്താൻ കഴിയുമോ എന്നതായിരുന്നില്ല പ്രധാനമായും പരിഗണിക്കേണ്ടിയിരുന്നത്. മറിച്ച്, ഒരു ക്രിമിനൽ കേസിനുള്ള പ്രസക്തമായ ഘടകങ്ങൾ പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടോ എന്നതായിരുന്നു. മുൻ ഖണ്ഡികകളിൽ ചർച്ച ചെയ്ത വസ്തുതകളെ ആശ്രയിച്ച്, ക്രിമിനൽ വിശ്വാസവഞ്ചനയോ വഞ്ചനയോ നടത്തിയെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്ന ഒരു കേസും സ്ഥാപിക്കപ്പെടുന്നില്ല.

38. കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള തർക്കത്തെ പരമാവധി ഒരു കരാർ ലംഘനം മാത്രമായി കണക്കാക്കാം. ഒരു സാധാരണ കരാർ ലംഘനവും വഞ്ചന എന്ന കുറ്റകൃത്യവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം എന്താണെന്ന് തുടർന്നുള്ള ഖണ്ഡികകളിൽ ചർച്ച ചെയ്യുന്നുണ്ട്.

അധിക ഫ്ലാറ്റുകളുടെ വിൽപ്പന, അത് നടന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ പോലും, കേവലം ഒരു കരാർ ലംഘനമാണോ?

39. ഹൃദയ രഞ്ജൻ പ്രസാദ് വർമ്മയും മറ്റുള്ളവരും v. ബീഹാർ സംസ്ഥാനവും മറ്റുള്ളവരും[6] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചു:

"15. ...കരാർ ലംഘനവും വഞ്ചന എന്ന കുറ്റകൃത്യവും തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം വളരെ നേർത്തതാണ്. ഇത്, അത്തരം പ്രവർത്തിക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന സമയത്ത് പ്രതിയുടെ ഉദ്ദേശ്യം എന്തായിരുന്നു എന്നതിനെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇത് പ്രതിയുടെ പിന്നീടുള്ള പെരുമാറ്റത്തിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാം, എന്നാൽ പിന്നീടുള്ള പെരുമാറ്റം മാത്രം ഇതിന്റെ ഏക മാനദണ്ഡമല്ല. ഒരു കരാർ ലംഘനം മാത്രം വഞ്ചന എന്ന കുറ്റത്തിന് ക്രിമിനൽ നടപടികൾക്ക് കാരണമാകില്ല. വഞ്ചനാപരമായതോ സത്യസന്ധമല്ലാത്തതോ ആയ ഉദ്ദേശ്യം ഇടപാടിന്റെ തുടക്കത്തിൽ തന്നെ, അതായത് കുറ്റം നടന്നുവെന്ന് പറയുന്ന സമയത്ത്, തെളിയിച്ചാൽ മാത്രമേ ക്രിമിനൽ

6 (2000) 4 SCC 168

നടപടികൾക്ക് സാധ്യതയുള്ള. അതിനാൽ, ഒരു വ്യക്തിയുടെ ഉദ്ദേശ്യമാണ് ഈ കുറ്റകൃത്യത്തിന്റെ കാതൽ. ഒരു വ്യക്തിയെ വഞ്ചനയ്ക്ക് കുറ്റക്കാരനാക്കാൻ, പ്രവർത്തി ചെയ്യുന്ന സമയത്ത് അയാൾക്ക് വഞ്ചനാപരമായതോ സത്യസന്ധമല്ലാത്തതോ ആയ ഉദ്ദേശ്യം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് തെളിയിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്..."

40. ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പുകൾ 405, 419, 420 എന്നിവ പ്രകാരം വഞ്ചനാപരമായതോ സത്യസന്ധമല്ലാത്തതോ ആയ ഉദ്ദേശ്യം എന്ന പ്രധാന ഘടകം ഈ കേസിന്റെ വസ്തുതകളിൽ നിലനിൽക്കുന്നില്ല. അതിനാൽ, ഈ കോടതിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, ഈ കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ ഇടപെടൽ അനിവാര്യമാണ്.

തർക്കം പൂർണ്ണമായും സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ളതാണോ, അതിനാൽ റദ്ദാക്കാൻ ബാധ്യസ്ഥമാണോ?

41. കക്ഷികളുടെ പ്രസക്തമായ വാദങ്ങളും ഈ കോടതിയുടെ മുൻ തീരുമാനങ്ങളും പരിഗണിച്ചപ്പോൾ, അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ വഞ്ചനാപരമായതോ സത്യസന്ധമല്ലാത്തതോ ആയ ഉദ്ദേശ്യം നിലനിന്നിരുന്നു എന്ന് തെളിയിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്ന് ഈ കോടതിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്. ഈ തർക്കം തീർച്ചയായും സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ള കാര്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ്. അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ രണ്ടാം എതിർകക്ഷി ഒന്നിലധികം സിവിൽ കേസുകൾ ഫയൽ ചെയ്തിട്ടുമുണ്ട്. എന്നാൽ, ഈ തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകാൻ കഴിയുന്നത്ര രീതിയിൽ ഇത് വ്യാഖ്യാനിക്കാൻ ഒരു കാരണവശാലും കഴിയില്ല. എം/എസ് ഇന്ത്യൻ ഓയിൽ കോർപ്പറേഷൻ v. എം/എസ്. എൻ.ഇ.പി.സി. ഇന്ത്യ ലിമിറ്റഡ് & മറ്റുള്ളവർ[7] എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി നടത്തിയ നിരീക്ഷണത്തിൽ ഇത് ശരിയാണെന്ന് ഊന്നിപ്പറയുന്നു:

"14. നിയമപരമായി ന്യായമായ കാരണങ്ങളോ പരാതികളോ ഉള്ള ഒരാളെ ക്രിമിനൽ നിയമത്തിൽ ലഭ്യമായ പരിഹാരങ്ങൾ തേടുന്നതിൽ നിന്ന് തടയരുതെങ്കിലും, ക്രിമിനൽ നടപടികൾ അനാവശ്യമാണെന്നും തന്റെ പരിഹാരം സിവിൽ നിയമത്തിലാണെന്നും പൂർണ്ണമായി അറിഞ്ഞുകൊണ്ട്, ക്രിമിനൽ നടപടികൾ ആരംഭിക്കുകയോ തുടരുകയോ ചെയ്യുന്ന

7 7 (2006) 6 SCC 736

ഒരു പരാതിക്കാരനെ, അത്തരം തെറ്റിദ്ധാരണാജനകമായ ക്രിമിനൽ നടപടികളുടെ അവസാനം നിയമം അനുസരിച്ച് ഉത്തരവാദിത്തമുള്ളവനാകണം."

42. ഇങ്ങനെയും നിരീക്ഷിച്ചു:

"13. ഈ വിഷയത്തിൽ, തികച്ചും സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ള തർക്കങ്ങളെ ക്രിമിനൽ കേസുകളാക്കി മാറ്റുന്ന ഒരു പ്രവണത ബിസിനസ്സ് സമൂഹത്തിൽ വർദ്ധിച്ചുവരുന്നു എന്നത് ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇത്, സിവിൽ നിയമത്തിലെ പരിഹാരങ്ങൾക്ക് കൂടുതൽ സമയമെടുക്കുമെന്നും വായ്പ നൽകുന്നവരുടെ/കടക്കാരുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ വേണ്ടത്ര സംരക്ഷിക്കുന്നില്ലെന്നുമുള്ള ഒരു പൊതുവായ ധാരണ കാരണമാണ്. ...കൂടാതെ, ഒരാളെ ഒരു ക്രിമിനൽ കേസിൽ കുടുക്കാൻ കഴിഞ്ഞാൽ, പെട്ടെന്ന് ഒത്തുതീർപ്പുണ്ടാകാൻ സാധ്യതയുണ്ടെന്ന ധാരണയും നിലവിലുണ്ട്. ക്രിമിനൽ കുറ്റങ്ങൾ ഉൾപ്പെടാത്ത സിവിൽ തർക്കങ്ങളും അവകാശവാദങ്ങളും, ക്രിമിനൽ നടപടികളിലൂടെ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തി ഒത്തുതീർക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് അപലപനീയവും നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തേണ്ടതുമാണ്."

43. മുൻപ്, ജി. സാഗർ സൂരിയും മറ്റൊരാളും v. ഉത്തർപ്രദേശ് സംസ്ഥാനവും മറ്റൊരാളും എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം നിരീക്ഷിച്ചിരുന്നു:

"8. ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 482 പ്രകാരമുള്ള അധികാരം വളരെ ശ്രദ്ധയോടെ ഉപയോഗിക്കണം. തന്റെ അധികാരപരിധി ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ ഹൈക്കോടതി ഉപരിപ്ലവമായി കാര്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കരുത്. ഒരു സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ള കാര്യത്തിന് ക്രിമിനൽ കുറ്റകൃത്യത്തിന്റെ സ്വഭാവം നൽകിയിട്ടുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നിയമപരമായി ലഭ്യമായ മറ്റ് പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാനുള്ള എളുപ്പവഴിയല്ല ക്രിമിനൽ നടപടികൾ. നടപടികൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് മുൻപ് ഒരു ക്രിമിനൽ കോടതി വളരെയധികം ജാഗ്രത പുലർത്തണം. പ്രതിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഇത് ഗൗരവമേറിയ കാര്യമാണ്. ഈ കോടതി വകുപ്പ് 482 പ്രകാരമുള്ള അധികാരം ഹൈക്കോടതി എങ്ങനെ ഉപയോഗിക്കണം എന്നതിനെക്കുറിച്ച് ചില തത്വങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഏതെങ്കിലും കോടതിയുടെ

നടപടിക്രമങ്ങളുടെ ദുരുപയോഗം തടയുന്നതിനോ അല്ലെങ്കിൽ നീതി ഉറപ്പാക്കുന്നതിനോ വേണ്ടിയാണ് ഈ വകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള അധികാരം ഉപയോഗിക്കേണ്ടത്."

44. കൂടാതെ, ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 482 പ്രകാരമുള്ള സഹജമായ അധികാരങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സുപ്രധാനമായ വിധിന്യായമായ ഹരിയാന സംസ്ഥാനം & മറ്റുള്ളവർ v. ചൗധരി ഭജൻ ലാൽ & മറ്റുള്ളവർ എന്ന കേസിൽ, നീതി ഉറപ്പാക്കാൻ ഈ സഹജമായ അധികാരങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാവുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ ഈ കോടതി താഴെ പറയുന്ന രീതിയിൽ തരംതിരിച്ചിട്ടുണ്ട്:

"(1) ഒരു ഫസ്റ്റ് ഇൻഫർമേഷൻ റിപ്പോർട്ടിലോ അല്ലെങ്കിൽ പരാതിയിലോ ഉള്ള ആരോപണങ്ങൾ, അവ അതേപടി അംഗീകരിച്ചാൽ പോലും, പ്രഥമദൃഷ്ട്യാ ഒരു കുറ്റകൃത്യവും സ്ഥാപിക്കുകയോ പ്രതിക്കെതിരെ ഒരു കേസ് ഉണ്ടാക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ലെങ്കിൽ;

(2) ഫസ്റ്റ് ഇൻഫർമേഷൻ റിപ്പോർട്ടിലെ ആരോപണങ്ങളും എഫ്.ഐ.ആറിനൊപ്പം സമർപ്പിച്ച മറ്റ് രേഖകളും, മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ ഉത്തരവ് ഇല്ലാതെ, ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 156(1) പ്രകാരം പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ അന്വേഷണത്തിന് ന്യായീകരണമുള്ള ഒരു കോഗ്നിസബിൾ കുറ്റകൃത്യം വെളിപ്പെടുത്തുന്നില്ലെങ്കിൽ;

(3) എഫ്.ഐ.ആറിലോ അല്ലെങ്കിൽ പരാതിയിലോ ഉള്ള തർക്കമില്ലാത്ത ആരോപണങ്ങളും, അതിന് പിന്തുണയായി ശേഖരിച്ച തെളിവുകളും ഒരു കുറ്റകൃത്യം വെളിപ്പെടുത്തുകയോ പ്രതിക്കെതിരെ ഒരു കേസ് ഉണ്ടാക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ലെങ്കിൽ;"

(4) ഒരു എഫ്.ഐ.ആറിലെ ആരോപണങ്ങൾ ഒരു കോഗ്നിസബിൾ കുറ്റകൃത്യമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നില്ലെങ്കിലും, ഒരു നോൺ-കോഗ്നിസബിൾ കുറ്റകൃത്യമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 155(2) പ്രകാരം ഒരു മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ ഉത്തരവില്ലാതെ ഒരു പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥന് അന്വേഷണം നടത്താൻ അനുവാദമില്ല;

(5) ഒരു എഫ്.ഐ.ആറിലോ പരാതിയിലോ ഉള്ള ആരോപണങ്ങൾ അസംബന്ധവും അന്തർലീനമായി അസംഭാവ്യവുമാണെങ്കിൽ, അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു വിവേകമതിയായ വ്യക്തിക്കും പ്രതിക്കെതിരെ നടപടികൾ തുടരുന്നതിന് മതിയായ കാരണമുണ്ടെന്ന് ഒരു നീതിയുക്തമായ നിഗമനത്തിലെത്താൻ കഴിയില്ലെങ്കിൽ;

(6) ക്രിമിനൽ നടപടികൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും തുടരുന്നതിനും ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ ഏതെങ്കിലും വ്യവസ്ഥയിലോ ബന്ധപ്പെട്ട നിയമത്തിലോ ഒരു വ്യക്തമായ നിയമപരമായ വിലക്ക് നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലോ ബന്ധപ്പെട്ട നിയമത്തിലോ ദുരിതമനുഭവിക്കുന്ന കക്ഷിയുടെ പരാതിക്ക് ഫലപ്രദമായ പരിഹാരം നൽകുന്ന ഒരു പ്രത്യേക വ്യവസ്ഥയുണ്ടെങ്കിൽ;

(7) ഒരു ക്രിമിനൽ നടപടി ദുരുദ്ദേശ്യത്തോടുകൂടി (mala fide) ആരംഭിച്ചതാണെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ പ്രതിയോട് പകരം വീട്ടാനും വ്യക്തിപരമായ വിദ്വേഷം കാരണം അയാളെ ദ്രോഹിക്കാനും വേണ്ടി ദുരുദ്ദേശ്യത്തോടെ ആരംഭിച്ചതാണെങ്കിൽ.

45. ഈ തത്വം ഈ കേസിന്റെ വസ്തുതകൾക്ക് ബാധകമാക്കുമ്പോൾ, മുകളിൽ പറഞ്ഞ വിധിന്യായത്തിൽ പട്ടികപ്പെടുത്തിയ ഏഴ് വിഭാഗങ്ങളിൽ ആദ്യത്തെയും, മൂന്നാമത്തെയും, അഞ്ചാമത്തെയും വിഭാഗങ്ങളുടെ പരിധിയിൽ ഈ കേസ് വ്യക്തമായി വരുന്നുവെന്ന് നിസ്സംശയം പറയാൻ കഴിയും. അതിനാൽ, ഈ കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ ഇടപെടൽ അനിവാര്യമാണ്. ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 482 പ്രകാരം അപ്പീൽവാദികൾ ഫയൽ ചെയ്ത ഹർജി തള്ളിക്കൊണ്ട് ഉത്തരവിട്ടതിൽ ഹൈക്കോടതിക്ക് പിഴവ് സംഭവിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു സിവിൽ തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകാൻ ഇവിടെ ശ്രമം നടന്നിട്ടുണ്ടെന്ന് ഈ കോടതി കണ്ടെത്തുന്നു.

46. അടുത്തിടെ, രൺധീർ സിംഗ് v. ഉത്തർപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം & മറ്റുള്ളവർ എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതി വീണ്ടും ഒരു ദീർഘകാല തത്വം ആവർത്തിക്കുകയുണ്ടായി. ക്രിമിനൽ നടപടികൾ ഒരു ഉപദ്രവിക്കാനുള്ള ഉപകരണങ്ങളായി ഉപയോഗിക്കരുത് എന്നതാണ് ആ തത്വം. കോടതി ഇങ്ങനെ നിരീക്ഷിച്ചു:

"33. ...ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 482 പ്രകാരമുള്ള അധികാരം ഏതെങ്കിലും കോടതിയുടെ നടപടിക്രമങ്ങളുടെ ദുരുപയോഗം തടയാനോ അല്ലെങ്കിൽ നീതി ഉറപ്പാക്കാനോ വേണ്ടി വളരെ അപൂർവമായി മാത്രമേ ഉപയോഗിക്കാവൂ എന്നതിൽ സംശയമില്ല. ഒരു പരാതി ഒരു ക്രിമിനൽ കുറ്റം വെളിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടോ എന്നത് ആരോപണങ്ങളുടെ സ്വഭാവത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു, ഒരു ക്രിമിനൽ കുറ്റകൃത്യത്തിനുള്ള അവശ്യ ഘടകങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന് ഹൈക്കോടതി വിലയിരുത്തണം. സിവിൽ ഇടപാടുകൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്ന ഒരു പരാതിക്ക് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം ഉണ്ടായിരിക്കാമെന്നതിൽ സംശയമില്ല. എന്നിരുന്നാലും, ഒരു സിവിൽ സ്വഭാവമുള്ള തർക്കത്തിന് ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകിയിട്ടുണ്ടോ എന്ന് ഹൈക്കോടതി ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അത്തരം സാഹചര്യത്തിൽ, മുകളിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള പരഞ്ജിത് ബത്ര കേസിലെ വിധിയിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, ക്രിമിനൽ നടപടികൾ റദ്ദാക്കാൻ ഹൈക്കോടതി മടിക്കരുത്."

47. കൂടാതെ, സിവിൽ തർക്കത്തിൽ ക്രിമിനൽ സ്വഭാവം നൽകുന്നതിനോട് ഈ കോടതി പല സന്ദർഭങ്ങളിലും വിയോജിപ്പ് രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. സിവിൽ തർക്കത്തെക്കാൾ വേഗത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന പരിഹാരം നേടാൻ വേണ്ടി മാത്രമാണ് ഇത് ചെയ്യുന്നത്. ഇങ്ങനെയുള്ള ഒരു പ്രവർത്തി നിയമനടപടികളുടെ ദുരുപയോഗം അല്ലാതെ മറ്റൊന്നുമല്ല, അത് പൂർണ്ണമായും നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

48. മുകളിൽ പറഞ്ഞ വസ്തുതകളുടെയും ചർച്ചകളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ, കർണാടക ഹൈക്കോടതി 13.08.2019-ന് പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവ് റദ്ദാക്കിയിരിക്കുന്നു. 29.03.2016-ലെ FIR നമ്പർ 185/2016, കൂടാതെ ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാനിയമത്തിലെ വകുപ്പുകൾ വകുപ്പ് 34 മായി ചേർത്ത് വായിക്കുന്ന 406, 419, 420 വകുപ്പുകൾ അപ്പീൽവാദികൾക്കെതിരെ ചുമത്തിയ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾക്ക് ബെംഗളൂരുവിലെ ആറാമത്തെ അഡീഷണൽ സി.എം.എം. കോടതിയിൽ നിലവിലുള്ള സി.സി. നമ്പർ 20609/2017-ലെ നടപടികളും റദ്ദാക്കിയിരിക്കുന്നു.

49. തൽഫലമായി, അപ്പീൽ അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു.

2021_8_875_894

28

ദേവിക ഗ്രജ്റാൾ

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചു.